

DANICA.

CERKVEN LIST ZA VSE SLOVENSKE POKRAJINE.

20. II. 1878. **Leonu XIII.** 20. II. 1903.

Preljubi moji, sam ne vem,
kje vide! ta-le sem prizor:

Valovi so se drzno vili
ob silni steni sivih gor;
in sred valov je stala skala,
ob njej je čolnič bil pripet;
in v čolnu vrlo je krmaril
en starček sam — oj, starček svet...

In proti čolnu se je bližal
drug starček svet, oj starček zlat.
„Pokaj si prišel?“ vpraša prvi,
„pomagat, čolnič moj veslat?...
Že petkrat pet let sam krmarim,
če hoče Bog... pa še bi rad...“

„Ne! Nisem prišel ti pomagat;
pomaga sam ti večni Bog.
Jaz prvi sem ta čolnič vodil,
še ves je znan mi kroginkrog.
In petkrat pet let sem ga vodil:
premagal ni ga val premnog...“

„Kaj? Ti si Peter, starček zlati?!“

„In ti si Leon, ljubi brat!
Bogat na letih si srebrnih,
še bolj na delih si bogat;
kako te bomo vsi veseli,
ko prideš gori k nam enkrat!...“

In drug sta k drugemu se vdano
sklonila v bratovski objem;
ob čolnu pa je val za valom
za hip utihnil kakor nem — — —

In spet se v čolnič je zagnala
srdita sila vseh valov.
Čemu si zoper čolnič vstala,
srdita sila vseh valov?
Ne vidiš, kdo mu brani krov?
Ne vidiš, da je Peter-Skala,
ne veš, da Leon je njegov?...
Joahimov.

Načrt pridige ob 25letnem vladanji Leona XIII.

Ti si Peter — skaka!
Mat. 16, 18.

Nenavadna zgodba, dragi, me je poklicala danes na ta le samo Bogu in božjim rečem odločeni prostor. — 25 let je 20. februarija preteklo, odkar je stopil v čolnič sv. Petra nad vse večji njega krmar: kardinal Joahim, iz rodbine grofov Pecci ter si kot papež nadel Leona XIII. ime. Trojno papeško krono, tiara imenovano, so mu dejali na glavo 3. marcija 1878. leta. — Kar je šlo memo oči krščanskega sveta le dvakrat vseh teh preteklih 19 sto let, to se danes pri Leonu XIII. ponavlja v tretje. Le samo prvi papež sv. Peter in zadnji Pij IX. sta namreč učakala takega slovesnega dne, kot ga praznuje te dni katoliški svet.

To veliko zgodovinsko dejanje mora pač pretresovalno vplivati ta hip na Vas poslušajoče, kakor tudi na mene, ki naj Vam božjo usmiljenost slavim to uro.

Od cerkve sv. Petra v Vatikanu pa do zadnje cerkvice v samini — stoji naj v dolini ali v višini, bodi si pri nas doma ali tam v Ameriki med našimi rojaki — do skrajnih mej vseh delov sveta, povsod se zglasujejo danes zvonovi in veselo done vun v ozračje in ponosno spremljajo slednjega katoličana, ki se je namenil v sv. kraj zahvalit Boga za nenavadno milost, ki jo je skazal sedanjemu vladarju vesoljnega krščanstva.

Prav v kratkih črtah naj označim torej te slovesne trenutke delovauje našega sv. očeta Leona XIII., odkar vlada božjo cerkev, t. j. delo njegovih 25tih let.

Božja previdnost je odredila, da krmari naš papež Leon XIII. čolnič sv. Petra v nenavadno burnem času. Dandanes se zelo podkopava stalo vsacega, ki stoji više. Otroci ne marajo veliko za starišev opominjevanja; marsikomu ni veliko do cerkvene ali svetne gosposke; sploh ne veliko do teh, ki na čelu stoje po poklicu ali po stanu: saj se še celo očitno velikrat onemu ploska, ki je bil pokorščino odrekel njim, kojim jo je bil prisegel. — In Leon XIII.? Ves čas svojega višepastirstva je ljudstva in posameznike učil v ognjevitih spisih in živo

besedo: Bogu, kar je božjega; vladarju, kar je vladarjevega — vsakemu vse.

Kako priden, kako osebno delalen je papež Leon XIII.; kako se mu škoda zdi vsacega delu izgubljenega trenutka. Varčnost s časom je sploh znak vsacega Vas, ki je priden v svojem poklicu; a posebno mora znak biti vsacega učenjaka. Da ni tako, bilo bi malo učenjaštva po svetu. Delalcu, kupcu je čas denar; učenjaku je pa čas še več od denarja — čas mu je tisti božji blagodar, ki ga svojo dobo z bogatimi obresti svojemu stvarniku mora povrniti. — Leon XIII. ima celo zaslišanja katolikov in tudi nekatolikov iz vesoljnega sveta redoma tako vravnava, da mu ta tako važni posel stane kolikor mogoče le malo dōbe, in sicer kolikor mogoče tega časa, ki mu ga je najmanj škoda. Zato sprejema svoje vernike najraje takrat, ko je že dovršil svoje dnevno delo s peresom.

Tako delalen in pri delalnosti tako nadarjen je zato postal Leon XIII. tudi tako učen. Pesnikuje v starem latinskem in v svojem materinem jeziku; modroslovec je in bogoslovec; vsako vednostno in vsako umetnostno naporovanje mu je drago kot punčica v lastnem očesu. Sam tako učen zato ponavlja opominja duhovščino in svetne učenjake, naj se poprimejo vsakojakega vero podpirajočega vednostnega delovanja. Bogato vaticansko knjigarno je odprl sosebno za učenjake-zgodovinarje iz ktere si bodi dežele. In naj so katerih že koli osebnih menenj, vsi naj se prepričajo tudi iz teh mutastih a tako glasen jezik govorečih listin o božjem poslanju Kristove cerkve na zemlji. Veliko učenih je poklical v Rimu in tu je z njimi v vedni trajni vednostni zvezi. — Ni li posebne časti vreden tak vednostni papež? Ko bi se kedaj, recimo kak tujeverec, klanjati ne maral njega papeškemu dostojanstvu: papeževega slovstvenega delovanja in njega duhovitega pesnikovanja — tega pa prezirati nikdo ni v stanu.

Čudno potem ne more biti, da so tako učenemu in previdnemu papežu nalagali najtežavnejši poslov svētni mogotci. Za razsodnike ste ga namreč l. 1885 zaprosili Nemške in Španske v boju za karolinske otoke in svēt je sprejel njegovo razsodbo.

Klanjali so se mu in se mu klanjajo vladarji po svetu — in to ne le katoliški; tudi katoliški veri nasprotni svetni veljaki. — Kar pa ljudstvo opaža ob svojih vladarjih, to samo potem rado stori. Zato se katoliško ljudstvo po svetu na okrog divi Leonu XIII. kot ponosu naše sv. cerkve ter uvida, kako se ob njem pobesedno izpolnjuje stara prorokba imenujoč ga — „lumen de cvelo — luč doli z nebâ“.

Kot ognjevit cerkveni glavar pa Leon XIII. z vso mogočo vnemo skrbi tudi za svojih podanikov pobožnostno življenje. Sam mož vstrajne molitve v svojih spisih do vernikov bodri ljudstvo po zemlji: naj ne zane-marjajo v svojem življenju molitve — pri-poročajoč še prav posebno, kako naj se časti Jezusovo božje srce, sv. družina Jezus, Marija in Jožef ter rožnivenška kraljica Marija. S takim pobožnostnim stremljenjem je dosegel med drugim tudi to, da ste bila za njegovega papeževanja vstanovljena 2 patrijarhata, 31 nadškofojskih in veliko nad 100 novih škofojskih sedežev ali vikarijatov. In to je tudi dosegel moleči Leon XIII., da se vračajo v katoliško cerkev sosebno še plemenite angleške rodovine in prav mnogi angleški duhovniki. Pred nedolгим se je cerkvi v naročje vrnilo tudi 50.000 Nestorijancev in Armencev — verskih ločin, ki ste se v 5. stoletju odcepili od katoliške cerkve.

Istotaka je Leona XIII. težnja ob zedimbi razkolnikov z rimsko-katoliško cerkvijo. V to svrhu je v delovanje povabil razun drugih tudi ponos slovanski, Slovencem sploh znanega djakovaškega škofa Jurija Strossmayer. Posrečilo se mu to samo enega človeka do tal tlačeče delo za enkrat še ni. A otrebila se je in ogladila se je ta pot tako, da bo Leona XIII. naslednjikom brezdvombeno mogoče postalo, da jo nastopijo z vspehom ter srečn oizvršijo to delo, ki se bo smelo imenovati najimenitnejše vseh, kar se jih je zadnja stoletja izvršilo na blagoslovljenih tleh sv. katoliške cerkve. — Ta svet preobrazujoča zadača je Leonu XIII. pač zaplavala leta 1880 pred dalekogledim njega očesom, ko je god slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda z nad vse imenitno okrožnico „Grande munus — veliko darilo“ ukazal s posebno sv. mašo in posebnim duhovniškim brevirjem praznovati

5. julija od konca do konca zemlje povsod, kjer bivajo katoličanje.

In tako je postal slovanski papež uprav — Leon XIII.

Sv. očetu Leonu XIII. ni svetnega lišpa kraljev in cesarjev; niti vojaštva nima, niti brodovja — a dvignil se je, akopram v današnjem valovitem času, do največje duševne mogočnosti, kar jih pozna svet. Z njegovo velikansko osebnostjo se je završilo 19. stoletje in z njim se pričinja 20. stoletje po Kristu.

Človeških raznih slojev tok je tak, da moške v letih kot je sedaj sv. oče Leon XIII. — te dni postali 93letni starček — že davno ne žive več v poklicu nego počivajo ter si takim počitkom skušajo podaljšati življenje. — A Leon XIII. ni nastopil poti počitka. Mladiškim ognjem v duši poklada telesno upognjeni starček svojo desnico na plug ob oni njivi, ki se imenuje sveta cerkev. — Svojo ljubeznijo obsega ta mladenič-starček ves svet: ves katoliški in tudi ves nekatoliški — prvega vladajoč za drugega še prav posebno moleč, da bi se pridružil prej ko prej skupini enega pastirja in ene črede.

*
*
*

Dragi! darujemo slavnemu godovnjaku za to njega ljubezen svojo ljubezen in svojo zvestobo — svoj upajoči pogled opirajoč prav posebno še danes do večnega Rima: — Kjer je Rim, tam je Leon XIII.; kjer je Leon XIII., tam bije vesoljne svete cerkve gorko srce; v tem srcu vesoljne sv. cerkve pa naj je vir našega življenja — vir našega življenja za tostran in unstran groba. Amen.

V proslavo petindvajsetletnice papeža Leona XIII.

Kdo je vidni poglavar sv. cerkve?

V sv. pismu berem sledeče besede, ki jih je Jezus Krist govoril apostolu Petru: „Ti si Peter skala in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenka vrata je ne bodo zmagala“. Ali pa te besede prav navajam? Da prav doslovno. Gospod Petru ne govori: „Cerkev vstanovim in tebe postavim nadnjo“, nego pravi: „Na to skalo bom zidal svojo cerkev“ in še pristavlja: „Tebi

dam ključne nebeškega kraljestva" — najvišjo oblast. Na tej neomajljivi naredbi Gospodovi je vkoreninjena naša vera, da je Peter poglavar cerkvi in da tudi njegovi nasledniki to oblast in dostojanstvo podedovajo in posedujejo.

Dne 3. marcija l. 1878 je stopil kardinal pred novoizvoljenega papeža Leona XIII. Dejal mu je trojno krono na glavo rekoč: „Sprejmi s trojno krono kinčano tiaro in vedi, da si oče vladarjem in kraljem, najvišji pastir vsem na svetu živečim vernikom in namestnik Jezusa Krista, kteremu bodi čast in slava na vekov veke“.

Sivolasi starček! Nekaj let in postane žrtva smrti, tako si je mislil marsikteri. Kajti papeži ne vladajo dolgo. Neki drugoverski zgodovinar imenuje ironično postavo hierarhije to, da papeži nastopijo pot in poprišče slave tedaj, ko se človek po zakonu narave pripravlja za smrt. Zatorej je najpomembnejši obred pri kronanju papeža ta-le. Bliza se mu duhovnik, ki drži v eni roki trstnik, ki je na njem šop prediva; v drugi roki pa svečo. Predivo vžigajoč pred očmi papeževini govori hladnokrven: „Sancte Pater, non videbis annos Petri. Sv. Oče, ne boš videl — let sv. Petra.“ V resnici vladajo papeži povprek le sedem let. Nobena reč tako ne dokazuje minljivosti in nečimurnosti vsake veličije, kakor ta trojna krona, ki bežeč na krilih smrti pokriva in diči zdaj eno zdaj drugo osivele glavo.

Soli mar tudi z glave Leona XIII. smrtna krila odnesla tiaro? Petindvajset let je minulo od tistega vzvišenega trenutka. In to so bila leta nadčloveškega delovanja. Kdo naj je opiše? Njega delalnost na tem polju je tako vsestranska, vstrajna in dosledna, da je v razgledovanje vsemu svetu. Leon je mož poln globoke modrosti, previdne bistroumnosti, nadčloveške moči in vstrajnosti. On je neutruden v apostolski delalnosti kot namestnik Jezusa Krista, neustrašen, nevpočljiv in nepremagljiv sredi neštetihi skrbi in težav, sredi večnega boja s sovražniki sv. vere in katoliške cerkve. Poln očetovske skrbi je do svojih vernih sinov in hčerá ter obenem poln pomilovanja in potrpljenja do zabredlih ovčic in celo do onih, ki so odpadli od sv. cerkve. Okrasil je nevesto Kristovo s tem, da je proglasil za

blažene in svete mnogo služabnikov božjih, da je posvetil mesec vinotok posebni časti Kraljice sv. rožnega venca. In ta poziv je dal uvrstiti v lavretanske litanije. Ni ga oddelka, bodisi na polju bogoslovnih ved, bodisi na polju liturgike, da bi se ne zaznal ondi vpliv in sled njegovega oživljajočega duha. Leon XIII. brani najsvetejše pravice sv. cerkve, varuje redove in redovne družbe, brani sužnje, brani katoliški tisk, čuje nad socialnim vprašanjem, oznanuje božje resnice; ne ustraši se nikogar. Verni služabnik svojega Gospoda Jezusa Krista varuje in brani nevesto Kristovo, sv. katoliško cerkev, pripravljen vsak čas dati tudi življenje za Kristove ovčice.

Pri tem pa ni zabil onih visokih nalog, za ktere se je vedno zavzemala cerkev: glede pospešitve duševnega napredka, razvoja ved in gojitve umetnosti. Tako je Leon XIII. izbudil in poklical v novo življenje krščansko modroslovje po sestavu sv. Toma Akvinskega, ki ga je imenoval posebnim varuhom vseh katoliških šol in bogoslovnih akademij. Odprl je tudi vrata vatikanskih knjižnic, kjer so njegovi predniki nakupičili toliko zakladov znanosti in umetnosti. Odprl jih je, da bi se mogli nasititi vsi s to lepoto in krasoto, ktero je sveti Duh razlil v razna dela vede in umetnosti, ki so se rodile po njegovem svetem in vstvarjajočem navdihnjenju. Po vsem tem je Leon XIII. izpričal resnico, da cerkev tudi dandanes ni izgubila niti zmožnosti niti pravice do prosvete, da cerkev tudi danes vodi človeški rod po potu napredka.

Ni čuda torej, da katoliški svet imenuje Leona: Papeža sv. rožnega venca, pokrovitelja tretjemu redu sv. Frančiška, apostola in branitelja sužnjevi, zagovornika katoliškega tiska, mojstra socialnega vprašanja, premagalca framasonstva in krivega liberalizma, obnovitelja bogoslovnih ved, zlasti krščanskega modroslovja, velikana učenosti in pospešitelja vede in umetnosti.

Lahko je tedaj umeti, da narodi prigodom njega sedanjega veselostnega jubileja trumoma hité proti večnemu mestu poklonit prisego zvestobe in vernosti temu nasledniku sv. Petra, kojega prihodnji rodovi prištejejo največjim poglavarjem sv. cerkve.

Narodi pač vedo, da zaklade resnice in kreposti, prostosti in pravice, miru in blagostanja varujejo in čuvajo zidovi one terdnjave, katero je Gospod zidal na nestresljivo skalo, ter ji zagotovil obstanek do konca sveta.

Le še prav malo — in katoliškim narodom dojde sreča, da čakajo 25letnico kronanja*) Leona XIII., ki je bil dne 20. februarja l. 1878 papežem izvoljen in dne 3. marcija l. 1878 pa kronan.

Dan blagoslova in veselja! Njega nam je najdobrotlivejši Bog poslal v dobi, ko besnega sovraštva do Boga napolnjeni puntarji hočejo z največjo silo srca odtrgati od namestnika Kristovega.

Do tega središča gredo tudi naše misli, tja so namerjena naša čutila. Papež Leon XIII. je vreden ne le občudovanja, vreden je tudi naše časti, ljubezni in hvaležnosti na vseh njegovih plemenitih mislih, besedah in dejanjih, s katerimi je izpolnil vsa leta svojega slavnega papeževanja.

Sv. Oče! pozdravljamo te tudi mi, verni Slovenci, pri tej priliki! Petindvajset let je minulo, odkar apostolsko velikodušnostjo in neomahljivem pogumom zavzemaš vzvišeno dostojanstvo, ne ozirjaje se na okoli, ne vprašaje in ne zmeneč se, ali tvoja pota peljejo na goro Tabor do poveličanja ali pa na goro Kalvarijo — do trpljenja, do mučeništva. Ti stopaš s trdimi določenimi stopinjami po narisani poti, kakor je določil Tvoj Gospod. Pa Ti ne stopaš sam! Oni, ktere učiš po svojih navodilih, ktere vnemaš po svojih krotkih besedah, ktere osrečuješ s svojo očetovsko ljubeznijo: — mi tvoji verni, zvesti otroci gremo s Teboj naproti poizkušnji in če je treba, tudi trpljenju. Bodi srečen, sveti Oče! — Dobrotljivi Bog! Milo Te prosimo, ohrani svetega Očeta, namestnika Kristovega!

Župnik Alojzij Kummer.

Kako sv. oče Leon XIII. mašuje.

Leo XIII. se prikaže, opirajoč se na dva mlada duhovnika. Memogredoč memo ljudi

*) Leon XIII. je bil rojen v Karpinetu dne 2. marcija l. 1810; v mašnika posvečen dne 31. decembra l. 1837; škof je postal dne 27. januarja l. 1843; kardinal dne 19. decembra l. 1853; torej bo obhajal letos tudi 50letnico škofovstva in 50letnico kardinalstva; ne pa, kakor so pisali nekteri, sedemdesetletnice svojega mašništva. Ta bi mu bila še le 31. decembra l. 1907.

nekoliko glavo dvigne ter z milim smehljajem pozdravlja množico. Vse je nakrat padlo na kolena; tudi jaz sem klečal na desnem kolenu, sam ne vem kako. Nihče me ni mogel siliti do tega. A pred tem možem se je to lahko storilo. Blagor mu, kteremu se ni treba klanjati nevrednemu. Nasproti tej podobi očeta in apostola je bilo to moje vedenje naravno. Ena papeževih soh iz nadgrobja v Šentpetru se je menda oživila v Leonu XIIItem. Živeča je najlepša izmed vseh.

Po molčeči družbi valoviti kakor čutje skesanega srca: mea culpa, mea maxima culpa. To se zdi kot osebno razodenje, to je prišlo iz dna srca. Čutil sem, da mi je mokro postajalo v očesnih kotih. Tega že davno nisem čutil. Po strani sem pogledal do svoje žene in dosta sem videl. Torej dva jokajoča protestanta.

Maša se je začela. Zdelo se mi je, kakor da nisem še nikdar slišal katoliške sv. maše, kakor da šele zdaj razumevam globoki pomen njenih posameznih oddelkov. Tako čudovito jo je starček poživil. Dovernim izrazom je donel vsak stavek, oživljal je vsako obliko, preobrazil je vsako gibanje. Vsaka krhkost je izginila. Ko sta ga opirala dva dijakona, videl si starega Mozesa, podprtega po Aronu in Huru, kako je zrl tja v obljubljeno deželo. Slika je sledila sliki, vse vstrajajoče, vse osebno občutene. Ta papež ni opravil sv. maše, vdejestoval jo je.

In še eden pretresujoč hip. Voščilo tej množici. Lepimi, iz polnega srca izrečenimi besedami je vzdihnil: „Pax vobis — Mir vam bodi“.

Bilo je, kakor da govori vsenu svetu: „urbi et orbi“, kakor sicer z balkona cerkve sv. Petra. Ako bi bilo to le pri njem, potem zavlada mir po vsem svetu. Zeli ga vsem ljudem.

Slednjič sta ga spremila duhovnika do klecalnika: njega, zmagovalca nad seboj in nad nami, nad svojo telesno in svojo cloveško slabostjo. Potem se je brala še ena maša, med katero je papež na klečalu klečal in molil. Njega profil na klečalu nas je vedno mikal ter zanimal. Lep pač ni Joahim Pecci, a kedar se kvišku ozre, postane vtis čaroben, ki nehote potegne za seboj.

Konec druge maše se vsede papež v naslonjač in vsak navzočnik se sme bližati in izpregovoriti.

In ta slika je bila izmed najlepših. Tu ne vidiš papeža, glavarja vernih, niti visoke glave krščanstva, nego srčno dobrega, prijaznega apostola vidiš; milega in modrega, ki rade volje daje tolažbe in dobrega sveta in blagoslavlja. — Neka mati mu potoži v živahni, glasni italijanščini svojo bol radi sina. Leon XIII. ji pristrčnim načinom dene roko na glavo, prigovarja jej, v nemalno se jej nasmehi: oddihnila si je od tega nasmehljeja. Potem pridejo drugi na vrsto in papež je tolaži in blagoslavlja — in dvignejo se oveseljeni. In v duhu vidiš celo vrsto, nepregledno vrsto, trpečih, obteženih ljudi. Vsi bi radi tu memo prišli ob čudodelniku, ki jim navdihuje poguma, da naj prenašajo svojo osodo. A ta tukaj gori, Leon XIII. bi se ne utrudil, dokler bi mu rame ne opešale. Dokler bi mogoče bilo, hotela bi njegova usta govoriti tolažečih besedi in oči bi žarele milih pogledov . . .

Ta dan se nismo več ozirali po imenitnostih večnega mesta. Še le drugi dan je prišlo to na vrsto. Tak je bil učinek papeževe maše. Tudi protestantom ostane v vednem spominju.

Zupnik Alojzij Kummer.

Leon XIII., pesnik.

„Leonis XIII. P. M. Carmina et Inscriptiones cum accessionibus novissimis Editio quinta Utinensis. Exemplaribus ̄ . . . ob natalem ̄ consecrationis eius.“ — Tem naslovom so se ob petdesetletnem spominju škofovstva Leona XIII. v Vidnu natisnili Leonovi lirični spevi. In to le v 100tih iztisih. Knjižica je krasna v tisku in vezku. V roko mi došli eden teh vsekako redkih proizvodov sem izročil priznanemu veščaku v latinščini, gimnazijskemu profesorju P. Rad bi bil namreč izvedel nepristranskih sodba o Leonu XIII. pesniku ter latincu. Latinci smo sicer sami; a mož, ki mu je latinščina življenjski poklic, naj govori — in govori naj mož, ki ni duhovnik, kot sem jaz. In res je govoril potem, ko je nekaj časa v rokah imel te drobne

proizvode Leonovega pesniškega duha. Nato mi jih je vrnil pristrčno zahvalo, da sem mu izročil te pesmi. Pridejal pa je pobesedno: „Da — klasična je Leonova latinščina in verzi se beró, kot da bi bral pesnika Horaca. Tako ima v oblasti jezik in pesniško merilo. Kot pesnik, se ve, sam ne misli, da je te visočine kot so latinski klasiki. Tega pa tudi ni pričakovati; saj so vsebina temu vezku časih le same „inscriptiones“, t. j. „napisi“. Tri ure sem včeraj zvečer bral neprenehoma; danes zjutraj pa pesnim uvod, ki je lašk. Iz njega se vidi, da je izdana bila ta knjižica v neki dobrodelen namen Le škoda, da ni več odtiskov.“ — To torej učitelja klasičnih jezikov sodba o klasičnosti pesnika Leona XIII.

Veščakom v poskus naj postavimo tu prvo pesmico te zbirke, ki je dedikacijskega namena. Tako-le slove:

Ad Vincentium Pavanum.

Nomine, Vincenti, quo tu, Pavane, vocaris,
Parvulus atque infans Peccius ipse vocor. —
Quas es virtutes magnas, Pavane, secutus
O utinam possim Peccius ipse sequi!

Sv. Vincenciju se torej priporoča tu Leon XIII.; ker Vincencija ga je otroka najraje imenovala mati. Bila je temu svetniku nenavadno vneta čestilka. Pri sv. krstu je namreč prejel imena Joahim, Vincencij, Rafael, Alojzij. Pozneje pa se je Leon XIII. sam jel imenovati Joahim, t. j. s prvim mu pri sv. krstu danim imenom.

Leon XIII. in njega rojstno mesto.

Zelo je znano, kako vdan je Leon XIII. svojemu rodnemu Karpinetu. Prepričajo se namreč lastnim okom tega dejstva vsi ta mali gorski zavičaj obiskujoči. Oskrbel je Leon svojim someščanom bolnišnico, napravil jim je vodovod, A zadnje čase je imenoval posebnega „protektorja Karpinetu“, in sicer mons. Adami. Protektor Adami pa je že sestavil popolen načrt, kako zanaprej še preskrbljevati in olepšavati to papeževo mesto. Mej drugim je namenjen rojstno Leonovo hišo „palačo Pecci“ otrebiti nekterih bolj nesnažnih zidarjev, ki jej stoje na okrog. Tudi ga je namen osnovati v Kar-

pinetu poseben Leonov muzej. V tem muzeji naj bi bile shranjene tisoče Leona XIII. spominjajoče stvari. Tako n. pr., kar je še malemu Joakimu Pecci bilo v igračo; njegovi šolski spisi; pisma do starišev, i. dr. Tudi je iz Leonovega papeževanja lastno-ročnih listin skoraj do vseh vladarjev, ki so ob enem z Leonom XIII. bili na prestolu. Se vé da se potrudil mons. Adami, da spopolni vodovod, ki ni prav vspel, a stal do danes vendar že nad 200.000 frankov. Vstanoviti meni še tu preskrbovalnico za stare onemogle, kmetijsko in pa strokovno šolo. Popravi tudi gôrsko cesto od železnične postaje Segni do Karpineta.

Vsacega ginjeva, če bere, kako se Leon oveseli vselej, kadar mu naznanijo, da bi Karpinečanje radi do njega. Vse pozna; vsacega rodbinskega imena iz Karpineta se spominja; zgodovina karpineških rodbin mu je znana že iz treh generacij. Pozna celo prišleca iz Karpineta, ki ga še nikoli videl ni bil. To pa zato, ker mu je tako dobro ostal v spominji njega očeta ali starega očeta obraz.

Samoumevno se pa Karpinečanje nena- vadno ponašajo svojim rojakom Leonom. Papeža imeti rojaka je namreč tudi za Italijana prav zgodovinsko in trajno odvažno. Imenovali so že po njem trg v mestecu „Piazza Pecci“ in mu menijo na tem njega trgu zgraditi še tudi imeniten slavolok.

Toliko o Leonu in o njega rojstnem mestecu Karpinetu, koje je prav v središči volskega ozemlja, v starem času slovelega radi tu najlepše govornega latinskega jezika — ki bode pa v novejem času in tudi še zanaprej slovelo kot rojstni kraj enega največih Petrovih naslednikov na njega prestolu in morda največega papeškega prijatelja Slovanom.

Leon XIII., njega rojstno mesto, mestna okolica in bližnji mu sorodniki.

Nad vse odlikujó meščani visoko ležečega mesteca Karpineta Leona XIII. in njegove sorodnike. A za to jim je tudi

dovolj povoda. Saj so vse občekoristne naprave tega slikovitega kraja v lepinskem gorovju potekle iz Leonove darežljive desnice.

Koliko ga stane n. pr. mestni vodovod, akopram se mu po pravici prisvaja velika štedljivost ob manj potrebnih stvareh.

V dokaz naslednje.

Ob popravi cerkve sv. Frančiška mu je donesel prihranjenih 3000 lir nekega dne tamošnji oče gvardijan. „Kdo pa je vodil te poprave?“ ga vpraša. „Naših bratov eden —“ gvardijan odvrne. „Škoda, da ta brat ni opravitelj velikih denaren“, papež pogovor zaključí.

Leon XIII. je danes prvi posestnik v Karpinetu. To njega posestvo se mora opravljati ločeno od posestev njegovih sorodnikov. Vse končne račune potem z oskrbnikom papež sam pregleda.

Zunaj mesta ima Leon XIII. tudi svojo vilo. Tu je ob počitnicah posebno takrat bival, ko je bil bogoslovec. V vejevju košatih kostanjev je prebiral tu knjige. Tu ob tej spominjski vili se mu mora ohraniti vsako drevo. Med prvimi vprašanji dohajajočega oskrbnika je še danes naslednje: „Kaj — mi li dobro oskrbljujete tudi moja drevesa?“

Leon XIII. vrlo umeva, kaj zahteva njega službeno stalo napram svojim sorodnikom. Prevelika skrb za sorodnike mu je nekaj nadležnega. — Ker je pa ob vsem tem vendar toliko storil za-nje in je svojega brata profesorja imenoval tudi kardinalom — ne more se mu očitati, kakor da bi preziral svoje ljudi.

Grof Ludovik Pecci živi bolj samostanskim načinom v Karpinetu. Živahen postane, kadar mu dpošlje papeški brat zabo- j knjig, ki jih koj spravi na pripravna jim mesta in je pregleda. Zelo velik ljubitelj vednostim je ta knjigoljubivi grof Ludovik.

Grof Rihard (Riccardo) je posestnik zemljišč. Drugega dela ne mara; a nad vse pridno pa obdeluje svoja posestva v Maenzi.

Le grof Kamilo zavzemlje kot prvomestnik papeževe žlahne garde visoko stalo na papeževem dvoru. Toda tudi tega pridnega vnuka papež le toliko odlikuje, kolikor uprav zasluži. Nikoli odveč odlikovanja

sorodnikov — temu je papež Leon XIII. najodločnejši nasprotnik.

Kako bi se bila srečna starka veselila teh letošnjih Leonovih dni.

Protestantinja pri Leonu XIII.

Alica baronica Gaudy je ob svojem trajnejem bivanju v Rimu l. 1882 izprosila sebi in nektetim tovarišicam zaslišanja pri papežu.

Začetna bojzljivost je došlim damam jenjala koj, ko so ugledale starčeka, „čegar umne, temne oči so se tako zaupljivo ozirale po prišlecah in čegar nežna roka jim je tako prijazno namignila dobrodošlico“.

Za vedno so čislani pisateljici ostale v spominju krasne Leonove besede, ki jih je govoril brezdvombeno namenjene njenemu peresu. So pa te-le: „Soyez pieuse, sage et pure, afinque votre vie, cessant ici-ébs, puisse recommencer un jour au paradis étdrnel — Bodite pobožni, modri in čisti, da se Vaše življenje — končano tu na zemlji — nekega dne v novo more pričeti gori v večnem raj“.

Leona XIII. pestunja.

101 leto stara pestunja Leona XIII. gospa Moroni je ponesrečila. Zažgala si je bila obleko ter se opekla tako hudo, da je morala umreti.

Časniki so poročali, da bi se bilo to zgodilo nekako sredi meseca januarija t. l., in brati je bilo tudi o tem, da jo je preteklo leto sprejel bil prisrčnim načinom sv. oče.

Ob petindvajsetletnici kronanja Leona XIII.

3. marcija t. l. prirede rimska katoliška društva razsvetljava v Rimu in v okolici. — Kakor plameneča gora bo torej strmela v temno višavo ta svetični večer kupola sv. Petra v Vatikanu. Notri v vatikanski palači pa bo bdela ob teh prizorih siva glava onega višnjega oblagodarjenca, ki je učakal Petrovih let; ki bo te trenutke pač glasno hvalil to božjo milost, koja mu je vdejevila sveto-pisemsko obljubo: „Starost je častitljiv venec, ki se najde po potu pravice“. (Preg. 16, 31.)

Leon XIII. slovanskim romarjem.

Leon je slovanskim romarjem 1881. leta v Rimu izrekel krilate besede: „Po božjem sklepu se kaže, da je slovanski narod prihranjen posebnim namenom.“

Slovenski rojaki! Spominjajmo se česčeje kot moč teh vznesenih besedi. Bodimo verni in modri; miroljubivi bodimo in sosebno med seboj si bodimo prizanesljivi; v vsem svojem kretanji bodimo na izgled narodom naokrog. — Potem upajmo, da se vdejevstvo velikega Leona krilate besede: Prihranjeni smo v božjih očeh posebnim namenom.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobe posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarnah: V. Blaž, Dunajska cesta, 12 — Makso Brus, pred škofijo 12. — Hel. Dolenc, južni kolodvor. — Alojzij Kališ, Jurčičev trg 2. — Josipa Sušnik, Rimska cesta 24. — Ivana Tonich, Florijanske ulice 1. — Ivan Vrhovec, sv. Petra cesta 52.
